

Sprawa C-585/20**Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym****Data wpływu:**

5 listopada 2020 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Juzgado Contencioso-Administrativo n.º 2 de Valladolid (sąd administracyjny nr 2 w Valladolid, Hiszpania)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

22 września 2020 r.

Strona skarżąca:

BFF Finance Iberia S.A.U

Strona pozwana:

Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León

JDO. CONTENCIOSO/ADMTVO.N. 2**VALLADOLID**

[...]

[...] [określenie sądu, postępowania i stron]

POSTANOWIENIE

W Valladolid, dnia 22 września 2020 r.

STAN FAKTYCZNY

PO PIERWSZE.- W latach 2014–2017 spółki ALIFAX SPAIN S.L., BIOTRONIK SPAIN S.A., EVOMED SL, EXACTECH IBÉRICA SL, FERRING SA, GETINGE GROUP SPAIN S.L., GlaxoSmithKline S.A., JUSTE FARMA SLU, JUSTE SAQF, L.F. GUERBET SA, LABORATORIOS ERN S.A., LABORATORIOS NORMON, S.A., LABORATORIOS RUBIÓ S.A., Laboratorios ViiV Healthcare S.L., LELEMAN, S.L., MEDCOM TECH S.A.,

Merck, Sharp & Dohme de España S.A., NACATUR 2 ESPAÑA, S.L. PHARMAMAR, S.A., RECOLETAS CASTILLA LEON, SHIRE PHARMACEUTICALS IBERICA SL, TEXTIL PLANAS OLIVERAS, S.A., i ZIMMER BIOMET SPAIN S.L realizowały dostawy i świadczyły usługi na rzecz ośrodków zdrowia podlegających GERENCIA REGIONAL DE SALUD DE LA JUNTA DE CASTILLA Y LEON (regionalnemu zarządowi służby zdrowia rządu regionalnego Kastylii i Leonu).

Podmiot ten nie zapłacił w terminie wystawionych przez nie faktur.

PO DRUGIE.- Spółka BFF FINANCE IBERIA, S.A.U. w drodze umów o przejęciu wierzytelności nabyła od [OR 2] ww. spółek prawo do określonych wierzytelności wynikających z niezapłaconych faktur.

PO TRZECIE.- W dniu 31 maja 2019 r. BFF FINANCE IBERIA, S.A.U. wystąpiła do Gerencia Regional de Salud de la CONSEJERÍA DE SANIDAD DE LA JUNTA DE CASTILLA Y LEON (regionalnego zarządu służby zdrowia ministerstwa zdrowia rządu regionalnego Kastylii i Leonu) z pismem zawierającym żądanie zapłaty: 124 662,71 EUR tytułem kwoty głównej, wraz z odpowiednimi odsetkami za opóźnienia w płatnościach wg stawki określonej w ustawie 3/04; 43 296,61 EUR tytułem odsetek za opóźnienia w płatnościach wg stawki określonej w ustawie 3/04, w związku z fakturami zapłaconymi już po terminie i 40 EUR tytułem kosztów odzyskiwania należności za każdą fakturę niezapłaconą w terminie przewidzianym przez prawo zgodnie z art. 8 ustawy 3/2004.

Organ nie zapłacił.

PO CZWARTE.- BFF FINANCE IBERIA, S.A.U wniosła skargę sądowoadministracyjną na bezczynność wobec pisma przedłożonego w dniu 31 maja 2019 r.

[...] [krajowe przepisy stanowiące podstawę skargi]

PO PIĄTE.- Następnie spółka ta złożyła skargę wnosząc o:

1. Stwierdzenie niezgodności z prawem zaskarżonej bezczynności.
2. Nakazanie pozwanemu organowi zapłaty następujących kwot i należności:
 - a. Kwoty 40 EUR za każdą fakturę tytułem kosztów odzyskiwania należności.
 - b. Kwoty 51 610,67 EUR tytułem kwoty głównej wraz z odsetkami za opóźnienia w płatnościach do dnia jej skutecznej zapłaty na zasadach określonych w Ley 3/2004 (ustawie 3/2004).
 - c. Kwoty 43 626,79 EUR tytułem odsetek za opóźnienia w płatnościach. [OR 3]

d. Odsetek ustawowych naliczonych od odsetek za opóźnienia w płatnościach od momentu wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

e. Kosztów postępowania sądowego.

Skarżąca wnosi o wystąpienie z pytaniem prejudycjalnym do TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ.

PO SZÓSTE.- W dniu 27 lutego 2020 r. Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León odpowiedział na skargę.

Wnosi o jej oddalenie.

[...]

[...]. [kwestie związane z procedurą krajową]

PO DZIEWIĄTE.- Przy rozstrzyganiu niniejszego sporu sąd ma wątpliwości co do wykładni mającego zastosowanie prawa wspólnotowego i zgodności z nim właściwego/zastosowanego prawa hiszpańskiego [...].

PO DZIESIĄTE.- Po wezwaniu stron postępowania i MINISTERIO FISCAL (prokuratury) do przedstawienia stanowiska w sprawie możliwości wystąpienia do TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ z pytaniem prejudycjalnym na podstawie art. 267 TRAKTATU O FUNKCJONOWANIU UNII, strony oświadczyły, co następuje: **[OR 4]**

BFF FINANCE IBERIA, S.A.U, podtrzymując swoje stanowisko, twierdzi w posumowaniu, że JUZGADO CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO NUM. 2 DE VALLADOLID (sąd administracyjny nr 2 w Valladolid) ma obowiązek wystąpienia z pytaniem prejudycjalnym [...].

POZWANY ORGAN sprzeciwia się wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

MINISTERIO FISCAL, odnosząc do przedmiotowego postępowania rozważania zawarte w orzecznictwie i doktrynie, zarówno krajowej jak i wspólnotowej, stwierdza, że wystąpienie z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym nie jest w niniejszej sprawie ani konieczne, ani właściwe.

STAN PRAWNY

PO PIERWSZE.- [...]: [ponowne przedstawienie wątpliwości sądu]

1.- Artykuł 8 Ley 3/2004 (do którego odwołują się TRLCSP i LCSP), w brzmieniu nadanym po przyjęciu dyrektywy 2011/7/EU, stanowi, co następuje:

„1. W przypadku, gdy dłużnik pozostaje w zwłoce, wierzyciel jest uprawniony do uzyskania od dłużnika stałej kwoty 40 EUR, którą w każdym przypadku i bez

konieczności wyraźnego wezwania dolicza się do zadłużenia głównego. Ponadto wierzyciel jest uprawniony do żądania od dłużnika odszkodowania tytułem wszelkich właściwie prawidłowo wykazanych kosztów odzyskiwania należności, które poniósł z powodu opóźnień w płatnościach dłużnika i które przewyższają kwotę określoną w poprzednim zdaniu.” [OR 5]

Strona [skarżąca] uważa, że stała kwota 40 EUR jest należna od każdej faktury, a nie od postępowania.

2.- Odsetki za opóźnienia w płatnościach zaczyna się naliczać po upływie 30 dni od dnia wystawienia faktury, przy uwzględnieniu, że w tym dniu usługi zostały już przez wykonawcę wykonane, zgodnie z postanowieniami TRLCSP i LCSP.

W tym względzie dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych w motywie 23 stanowi, co następuje:

„[...] Długie terminy płatności i opóźnienia w płatnościach ze strony organów publicznych za towary i usługi prowadzą do nieuzasadnionych kosztów dla przedsiębiorstw. W związku z powyższym należy wprowadzić szczegółowe przepisy dotyczące transakcji handlowych związanych z dostawą towarów lub świadczeniem usług przez przedsiębiorstwa dla organów publicznych, które powinny przewidywać w szczególności terminy płatności nieprzekraczające co do zasady 30 dni kalendarzowych, chyba że umowa wyraźnie stanowi inaczej [...] i pod warunkiem że jest to obiektywnie uzasadnione szczególnym charakterem lub szczególnymi elementami umowy, ale w żadnym razie nieprzekraczające 60 dni kalendarzowych”.

Dyrektywa ustanawia zasadę ogólną, na podstawie której okres płatności nie może przekraczać 30 dni, a dokonanie płatności w terminie 60 dni jest dozwolone jedynie w przypadku (i) wyraźnej umowy stron i (ii) gdy jest to obiektywnie uzasadnione szczególnym charakterem lub elementami umowy.

Komisja Europejska, która wniosowała o przyjęcie dyrektywy 2011/7/EU, również wskazuje, że organy publiczne powinny dokonywać płatności w terminie 30 dni, a jedynie w sytuacjach wyjątkowych mogą to zrobić w terminie 60 dni.

3.- VAT w podstawie obliczenia odsetek. [OR 6]

Dyrektywa 2011/7/UE w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach, z której wywodzi się obowiązujące brzmienie Ley 3/2004, w art. 2 definiuje „należność” jako „[...] główną kwotę, która powinna być zostać zapłacona w umownym lub ustawowym terminie zapłaty, obejmującą także mające zastosowanie podatki, cła, opłaty lub koszty wymienione na fakturze lub w równoważnym wezwaniu do zapłaty”.

Czy wykładnia dyrektywy pozwala przyjąć, że w podstawie obliczenia odsetek za opóźnienia w płatnościach, które ta sama dyrektywa przyznaje, uwzględnia się VAT należny od wykonanej usługi, którego kwota jest ujęta na fakturze?

[...] [strona pozwana uważa, że nie jest konieczne wystąpienie z wnioskiem o wydanie orzeczenie w trybie prejudycjalnym]

PO TRZECIE.- PRZEDSTAWIENIE PYTANIA

Prawo wspólnotowe mające zastosowanie w dziedzinie odsetek za opóźnienie i rekompensaty za koszty odzyskiwania należności stanowią przepisy dyrektywy 2011/7/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych.

Artykuł 4, zatytułowany „Transakcje między przedsiębiorstwami a organami publicznymi”, stanowi w ust. 1: **[OR 7]**

„1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w ramach transakcji handlowych, w których dłużnikiem jest organ publiczny, wierzyciel był uprawniony po upływie terminu określonego w ust. 3, 4 lub 6 do ustawowych odsetek za opóźnienia w płatnościach, bez konieczności przypomnienia, w przypadku gdy spełnione są następujące warunki:

- a) wierzyciel wypełnił swoje zobowiązania umowne i prawne; oraz
- b) wierzyciel nie otrzymał należności w odpowiednim czasie, chyba że dłużnik nie jest odpowiedzialny za opóźnienie”.

Artykuł 6 tej dyrektywy, zatytułowany „Rekompensata za koszty odzyskiwania należności”, stanowi:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, aby wierzyciel był uprawniony do uzyskania od dłużnika co najmniej stałej kwoty 40 EUR w przypadku gdy odsetki za opóźnienia w płatnościach stają się wymagalne w ramach transakcji handlowych zgodnie z art. 3 lub 4.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby stała kwota, o której mowa w ust. 1, była płacona bez konieczności przypomnienia jako rekompensata za koszty odzyskiwania należności poniesione przez wierzyciela.

3. Oprócz stałej kwoty, o której mowa w ust. 1, wierzyciel jest uprawniony do uzyskania od dłużnika rozsądnej rekompensaty za wszelkie koszty odzyskiwania należności przekraczające tę stałą kwotę, poniesione z powodu opóźnień w płatnościach dłużnika. Mogłoby to obejmować koszty poniesione między innymi w związku ze skorzystaniem z usług prawnika lub firmy windykacyjnej”.

[OR 8]

Wreszcie art. 7 ww. dyrektywy, zatytułowany „Nieuczciwe warunki umów i praktyki”, stanowi w ust. 1:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, aby warunek umowy lub praktyka dotyczące daty lub terminu płatności, stopy procentowej odsetek za opóźnienia w płatnościach lub rekompensaty za koszty odzyskiwania należności uznawane były za niepodlegające wykonaniu albo stanowiły podstawę do roszczenia o odszkodowanie, jeśli są rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela.

Przy rozpoznaniu, czy warunek umowy lub praktyka są rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela w rozumieniu akapitu pierwszego, bierze się pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, w tym również:

- a) wszelkie rażące odstępstwa od dobrej praktyki handlowej, naruszające zasadę działania w dobrej wierze i rzetelność;
- b) charakter towaru lub usługi; oraz
- c) czy dłużnik ma jakikolwiek obiektywny powód odstępstwa od ustawowych odsetek za opóźnienia w płatnościach, od terminów płatności, o których mowa w art. 3 ust. 5, art. 4 ust. 3 lit. a), art. 4 ust. 4 oraz art. 4 ust. 6, lub od stałej kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 1”.

W ust. 2 i 3 dodano też:

„2. Do celów ust. 1 warunek umowy lub praktykę, które wykluczają odsetki za opóźnienia w płatnościach, uznaje się za rażąco nieuczciwe”.

„3. Do celów ust. 1 warunek umowy lub praktykę, które wykluczają rekompensatę za koszty odzyskiwania należności, o której mowa w art. 6, uznaje się za rażąco nieuczciwe”. [OR 9]

PO CZWARTE.- W tym punkcie sąd sam z siebie, jak i na skutek zgłoszenia wątpliwości przez [...] [BFF FINANCE IBERIA, S.A.U.], powziął, jak już wskazano, wątpliwości co do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

W szczególności, wątpliwości, które się pojawiają i których dotyczy pytanie, są następujące:

1.- Dyrektywa 2011/7/UE w art. 6 stanowi, że państwa członkowskie zapewniają, aby wierzyciel był uprawniony do uzyskania od dłużnika minimalnej i stałej kwoty 40 EUR w przypadku, gdy odsetki za opóźnienia w płatnościach stają się wymagalne w ramach transakcji handlowych. Regulacja ta została transponowana za pomocą art. 8 Ley 3/2004 w obecnie obowiązującym brzmieniu. WĄTPLIWOŚĆ DOTYCZY TEGO, CZY 40 EUR POWINNO ODNOSIĆ SIĘ DO POSZCZEGÓLNEJ FAKTURY, CZY TEŻ DO ŁĄCZNEJ KWOTY ROSZCZENIA. W razie przyjęcia tej pierwszej interpretacji powstaje pytanie, czy warunkiem koniecznym, aby naliczyć 40 EUR za fakturę, konieczne jest

wyszczególnienie tych faktur przez stronę wnoszącą pozew we wszystkich jej roszczeniach wnoszonych zarówno na drodze administracyjnej jak i sądowej, czy też aby móc żądać 40 EUR za każdą poszczególną fakturę, wystarczy roszczenie łączne i ogólne.

Kwestia ta nie jest bezsporna [...] w wielu sądach [...].

2.- [...] **[OR 10]** [powtórzenie motywu 23 dyrektywy 2011/7]

[...]. [powtórzenie zasady ogólnej wynikającej z dyrektywy]

Artykuł 198 ust. 4 ustawy 9/2017 ustala 60-dniowy termin płatności w każdym przypadku i dla wszystkich umów, przewidując początkowy termin 30 dni na zatwierdzenie i dodatkowe 30 dni na dokonanie płatności.

Czy wykładnia dyrektywy pozwala uznać, że państwo członkowskie może ustawowo ustanowić 60-dniowy termin płatności w każdym przypadku, bez wyraźnej umowy i bez dodatkowego uzasadnienia w postaci charakteru lub szczególnych cech umowy? Czy przepis ten jest sprzeczny z wyżej wskazanym prawem wspólnotowym?

3.-[...] VAT w podstawie obliczenia odsetek.

[...] [powtórzenie art. 2 dyrektywy] [...] Czy wykładnia dyrektywy pozwala uznać, że w podstawie obliczenia odsetek za opóźnienia w płatnościach, które ta sama dyrektywa przyznaje, uwzględnia się VAT należny od wykonanej usługi, którego kwota jest ujęta na fakturze? Czy też konieczne jest rozróżnienie i określenie, w którym momencie wykonawca dokonuje odprowadzenia podatku do organu podatkowego?

Jeśli wykonawca odprowadziłby VAT na podstawie faktur lub rachunków niezapłaconych w terminie – które spowodują powstanie odsetek za opóźnienia w płatnościach – w momencie rozliczenia VAT za okres, w którym wykonywał usługę, czyli zapłaconego z wyprzedzeniem, miałby **[OR 11]** prawo do odsetek za opóźnienie w płatnościach od wspomnianego podatku zapłaconego z wyprzedzeniem, który to przypadek w każdym razie wykonawca powinien wykazać.

W przeciwnym wypadku, [jeśli] nie wpłacił zaliczek na VAT, nie byłoby właściwe naliczanie odsetek za opóźnienia w płatnościach od kwoty, która nie uszczupliła jego majątku, gdyż nie doszło do powstania szkody, którą należałoby naprawić.

Zagadnienie to nie jest jednoznaczne, a w sądach hiszpańskich istnieje niejednolita wykładnia.

[...] **[kwestia związana z procedurą krajową]** [...] **SENTENCJA**

Z uwagi na powyższe sąd postanowił zawiesić wydanie wyroku w niniejszej sprawie w celu wystąpienia do TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Mając na uwadze przepisy art. 4 ust. 1, art. 6 i 7 ust. 2 i 3 dyrektywy 2011/7/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych:

Czy art. 6 dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że w każdym przypadku kwotę 40 EUR nalicza się za każdą fakturę pod warunkiem, że wierzyciel wyszczególnił faktury w swoim roszczeniu na drodze administracyjnej i sądowej, czy też kwotę 40 EUR należy liczyć od każdej poszczególnej faktury w każdym przypadku, nawet jeśli przedstawiono roszczenia w łącznej i ogólnej [kwocie]?

Jak należy interpretować art. 198 ust. 4 ustawy 9/2017 ustanawiający 60-dniowy termin płatności w każdym przypadku i dla wszystkich umów, przewidując początkowy termin 30 dni na zatwierdzenie i dodatkowo 30 dni na dokonanie płatności [OR 12] w przypadku, gdy art. [motyw] 23 dyrektywy stanowi, co następuje:

»Długie terminy płatności i opóźnienia w płatnościach ze strony organów publicznych za towary i usługi prowadzą do nieuzasadnionych kosztów dla przedsiębiorstw. W związku z powyższym należy wprowadzić szczegółowe przepisy dotyczące transakcji handlowych związanych z dostawą towarów lub świadczeniem usług przez przedsiębiorstwa dla organów publicznych, które powinny przewidywać w szczególności terminy płatności nieprzekraczające co do zasady 30 dni kalendarzowych, chyba że umowa wyraźnie stanowi inaczej, i pod warunkiem że jest to obiektywnie uzasadnione szczególnym charakterem lub szczególnymi elementami umowy, ale w żadnym razie nieprzekraczające 60 dni kalendarzowych«.[?]

Jak należy interpretować art. 2 dyrektywy? Czy wykładnia dyrektywy pozwala uznać, że w podstawie obliczenia odsetek za opóźnienia w płatnościach, które ta sama dyrektywa przyznaje, uwzględnia się VAT należny od wykonanej usługi, którego kwota jest ujęta na fakturze? Czy też konieczne jest rozróżnienie i określenie, w którym momencie wykonawca dokonuje odprowadzenia podatku do organu podatkowego?

[...].

[...] [kwestie dotyczące powiadomienia o postanowieniu, jego niezaskarżalności i podpis]

[OR 13]